STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY JULIANE KOKOTT

přednesené dne 18. září 2007 [1]

I – Úvod

1. S přistoupením deseti nových členských států dne 1. května 2004 bylo na tyto státy rozšířeno stávající právo Společenství, *acquis communautaire*. Rozsáhlé části tohoto *acquis* však byly v *Úředním věstníku Evropské unie* v devíti nově příchozích úředních jazycích zveřejněny teprve s významným zpožděním. Jelikož měl podnik Skoma-Lux, s.r.o. (dále jen „Skoma-Lux") po přistoupení České republiky, ale před zveřejněním příslušných ustanovení celního práva Společenství v českém Zvláštním vydání Úředního věstníku porušit tato ustanovení, uložily české celní orgány sankce. Soudní dvůr musí nyní objasnit, v jaké míře může být taková právní úprava uplatňována vůči jednotlivci před zveřejněním v jeho jazyce.

1 — Původní jazyk: němčina.

II – Právní rámec

2. Zveřejňování sekundárního práva je v zásadě upraveno v článku 254 ES. Odstavec 2, který se uplatní v projednávané věci, uvádí:

„Nařízení Rady a Komise a směrnice těchto orgánů, které jsou určeny všem členským státům, se vyhlašují v *Úředním věstníku Evropské unie*. Vstupují v platnost dnem, který je v nich stanoven, jinak dvacátým dnem po vyhlášení."

3. Článek 4 nařízení Rady č. 1 ze dne 15. dubna 1958 o užívání jazyků

v Evropském hospodářském společenství [2] upravuje jazykový režim:

„Nařízení a jiné texty obecného dosahu se sepisují ve dvaceti úředních jazycích."

4. Článek 2 Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie [3] (dále jen „Akt o přistoupení") stanoví, že právo Společenství v nových členských státech platí v zásadě ode dne přistoupení, tedy od 1. května 2004:

„Ode dne přistoupení se ustanovení původních smluv a aktů přijatých orgány [...] a Evropskou centrální bankou přede dnem přistoupení stávají závaznými pro nové členské státy a uplatňují se v těchto státech za podmínek stanovených v uvedených smlouvách a v tomto aktu."

5. Článek 58 Aktu o přistoupení upravuje jazykový režim a zveřejňování:

„Znění aktů přijatých orgány a Evropskou centrální bankou před přistoupením, jež byla vypracována Radou nebo Komisí nebo Evropskou centrální bankou v jazyce českém, estonském, litevském, lotyšském, maďarském, maltském, polském, slovenském a slovinském, jsou ode dne přistoupení platná za stejných podmínek jako znění vypracovaná ve stávajících jedenácti jazycích. Zveřejní se v *Úředním věstníku Evropské unie*, pokud byla takto zveřejněna znění ve stávajících jazycích."

6. Bezprostředně po přistoupení deseti nových členských států dne 1. května 2004 bylo ve vícero vydáních Úředního věstníku [4] zveřejněno oznámení. V tištěné podobě

2 — Úř. věst. 17, 6.10.1958, s. 385; Zvl. vyd. 01/01, s. 3; ve znění Aktu o přistoupení.

3 — Úř. věst. 2003, L 236, s. 33.

4 — Úř. věst. L 169 až 174, vždy na vnitřní straně zadní obálky.

Úředního věstníku, jakož i ve vydání na CD-ROM, má následující znění:

„Oznámení čtenářům

V češtině, estonštině, litevštině, lotyštině, maďarštině, maltštině, polštině, slovenštině a slovinštině bude publikováno Zvláštní vydání Úředního věstníku Evropské unie obsahující znění aktů orgánů a Evropské centrální banky přijatých před vstupem. Jednotlivé části tohoto Zvláštního vydání budou publikovány postupně od května do konce roku 2004.

Za této situace a do publikování uvedených částí je dostupná elektronická verze znění v systému EUR-Lex.

Adresa internetových stránek EUR-Lex je: http://europa.eu.int/eur-lex/fr/accession.html.“

7. V příslušných vydáních Úředního věstníku na internetových stránkách EUR-Lex však bylo přinejmenším dočasně zveřejněno jiné české znění, které bylo přístupné ještě dne 25. června 2007, poté však až 1. srpna 2007 bylo nahrazeno výše citovaným zněním v českém jazyce. Toto znění neslo nadpis „Oznámení Komise“ a obsahovalo jednu dodatečnou větu v druhém odstavci:

„Ta po nezbytnou dobu představuje zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* podle článku 58 Aktu o přistoupení z roku 2003.“

Podle této věty představovalo zveřejnění na stránkách EUR-Lex až do zveřejnění Zvláštního vydání Úředního věstníku zveřejnění ve smyslu článku 58 Aktu o přistoupení [5].

8. Původní řízení se týká čl. 199 odst. 1 nařízení Komise (EHS) č. 2454/93 ze dne

5 — Michal Bobek, The binding force of Babel, *EUI Working Papers Law* 2007/06, s. 11 (= *European law reporter* 2007, 110 [114]), rovněž cituje anglické znění této věty („[...] and will in the meantime constitute publication in the Official Journal of the European Union for the purposes of Article 58 of the 2003 Act of Accession.“). Na dotaz během jednání Komise existenci této věty nepopírala. Tato věta se nicméně neobjevuje ani v tištěné podobě tohoto Úředního věstníku ve francouzštině, angličtině ani v němčině, ani ve znění tohoto Úředního věstníku na CD-ROM v češtině, ani v internetové podobě tohoto Úředního věstníku, která byla přístupná při vypracování stanoviska v projednávané věci.

2. července 1993 [6], kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství:

„Aniž je dotčeno případné použití trestněprávních předpisů, má se za to, že podáním celního prohlášení podepsaného deklarantem nebo jeho zástupcem celnímu úřadu vzniká v souladu s platnými předpisy odpovědnost za:

— správnost údajů uvedených v celním prohlášení,

— pravost přiložených dokladů a

— dodržení všech povinností v souvislosti s propuštěním dotyčného zboží do daného celního režimu."

9. Podle informace Úřadu pro úřední tisky předložené Komisí bylo toto ustanovení ve svém původním a v podstatě nezměněném nadále platném znění zveřejněno ve Zvláštním vydání Úředního věstníku v českém jazyce dne 27. srpna 2004.

III – Skutkové okolnosti sporu a předběžné otázky

10. Žalobkyně v původním řízení, společnost Skoma-Lux, dováží do České republiky víno a prodává jej. Česká celní správa jí vytýká, že různá celní prohlášení o dovezeném víně podaná mezi 11. březnem 2004 a 20. květnem 2004 jsou nesprávná, jelikož bylo víno i přes odpovídající pokyny celních orgánů nesprávně sazebně zařazeno v rámci kombinované nomenklatury. Celní správa proto uložila společnosti Skoma-Lux pokutu. Vytýkaný celní delikt spočívá v údajném porušení ustanovení českého celního práva a v údajném porušení čl. 199 odst. 1 nařízení č. 2454/93, o které jde v projednávané věci.

11. Společnost Skoma-Lux pokutu napadla a namítala zejména, že čl. 199 odst. 1 nařízení č. 2454/93 dosud nebyl v rozhodnou dobu řádně zveřejněn v českém jazyce v *Úředním věstníku Evropské unie*.

6 — Úř. věst. L 253, s. 1, Zvl. vyd. 02/06, s. 3, ve znění nařízení Komise (ES) č. 2286/2003 ze dne 18. prosince 2003, kterým se mění nařízení (EHS) č. 2454/93, kterým se provádí nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 343, s. 1; Zvl. vyd. 02/15, s. 118).

12. Za těchto okolností položil Krajský soud v Ostravě Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1. Lze článek 58 Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie, na je[hož] základě se Česká republika stala od 1. 5. 2004 členským státem Evropské unie, vykládat tak, že členský stát může vůči jednotlivci uplatňovat nařízení, které nebylo v okamžiku své aplikace řádně publikováno v Úředním věstníku v úředním jazyce daného členského státu?

2. V případě záporné odpovědi na otázku číslo 1, je nevymahatelnost předmětného nařízení vůči jednotlivci otázkou výkladu, nebo otázkou platnosti [...] práva [Společenství] ve smyslu článku 234 Smlouvy o založení Evropského společenství?

3. Pokud by Soudní dvůr dovodil, že předložená předběžná otázka se týká platnosti [...] aktu [Společenství] ve smyslu rozsudku [ze dne 22. října 1987, Foto-Frost (314/85, Recueil, s. 4199)], je nařízení [EHS] č. 2454/93 ve vztahu k žalobkyni a jejímu sporu s celními orgány České republiky neplatné kvůli nedostatku řádného uveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* podle článku 58 Aktu o podmínkách přistoupení?“

13. Písemné části řízení se účastnily společnost Skoma-Lux, Česká republika, Estonská republika, Lotyšská republika, Polská republika, Švédské království a Komise, jednání se nezúčastnily společnost Skoma-Lux a Estonská republika, ale vedle ostatních výše uvedených se zúčastnila i Slovenská republika.

IV – Právní posouzení

14. Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se v podstatě týká důsledků nevyhlášení nařízení Společenství v určitých úředních jazycích.

15. Cílem první otázky je zjistit, zda může členský stát vůči občanu Unie uplatnit nařízení Společenství před tím, než bylo vyhlášeno v příslušném úředním jazyce v *Úředním věstníku Evropské unie*.

16. Druhá a třetí otázka vyplývají ze skutečnosti, že pouze Soudní dvůr může rozhodnout o neplatnosti ustanovení sekundárního práva [7]. Pokud by důsledkem neexistence řádného zveřejnění v určitých úředních jazycích byla – případně přechodná nebo na určité členské státy omezená – neplatnost práva Společenství, bylo by přísně vzato zapotřebí v každém jednotlivém případě výslovného rozhodnutí Soudního dvora.

17. Jelikož otázka platnosti právních aktů, které dosud nebyly zveřejněny ve všech úředních jazycích v Úředním věstníku, logicky předchází otázce jejich použitelnosti vůči jednotlivým občanům Unie, je namístě nejprve zodpovědět druhou, popřípadě třetí otázku.

A – *K druhé předběžné otázce*

18. K zodpovězení této otázky je třeba zkoumat význam zveřejnění právního aktu v úředním jazyce dotyčného členského státu.

7 — Rozsudky ze dne 22. října 1987, Foto-Frost (314/85, Recueil, s. 4199, body 15 a násl.), a ze dne 6. prosince 2005, Gaston Schul Douane-expediteur (C-461/03, Sb. rozh. s. I-10513, bod 17).

19. Na základě čl. 2 první části věty Aktu o přistoupení je třeba dospět k závěru, že závaznost stávajícího práva Společenství ve vztahu k novým členským státům není závislá na tom, zda již bylo řádně zveřejněno v jejich jazycích. Podle uvedeného ustanovení jsou totiž stávající právní akty pro nové členské státy bez dalšího závazné ode dne přistoupení. K tomuto závěru dospívá rovněž Komise a zúčastněné členské státy, které navíc částečně vyvozují závaznost z článku 10 ES.

20. Od závaznosti *ve vztahu k* novým členským státům je však třeba odlišit platnost v těchto státech. Podle čl. 2 druhé části věty Aktu o přistoupení neplatí stávající právní akty v nových členských státech stejně automaticky, nýbrž pouze v souladu s požadavky smluv a Aktu o přistoupení. Platností právních aktů v nových členských státech je třeba rozumět zejména jejich uplatňování vůči jednotlivci.

21. Požadavkem Aktu o přistoupení je povinnost zveřejnění zakotvená v čl. 58 druhé větě. Podle tohoto ustanovení se znění právních aktů v nových úředních jazycích zveřejňuje v *Úředním věstníku Evropské unie*, pokud byla takto zveřejněna znění ve stávajících úředních jazycích. Zveřejnění

v Úředním věstníku umožňuje dotčeným osobám seznámit se s obsahem příslušné právní úpravy a tyto osoby jsou rovněž povinny tak učinit. Po zveřejnění se nikdo nemůže dovolávat neznalosti obsahu Úředního věstníku [8].

22. To rovněž jasně vyplývá pro jazyky nových členských států právě z první věty článku 58 Aktu o přistoupení. Tato jazyková znění jsou podle uvedeného ustanovení závazná stejně jako znění v jazycích starých členských států. Proto rovněž vyžadují zveřejnění v Úředním věstníku.

23. Z toho však jasně nevyplývá, jaké jsou důsledky neexistence takového zveřejnění.

24. V tomto ohledu by bylo možné zastávat názor generálního advokáta Lenze, že základní podmínkou zatížení občana povinností na základě zákonodárného aktu je *konstitutivní* zveřejnění orgánem pověřeným úředním zveřejňováním [9]. Pojem „konstitutivní zveřejnění" se opírá o německé ústavní právo, podle kterého představuje vyhlášení zákona nedílnou součást zákonodárného procesu [10]. Před svým vyhlášením zákon neexistuje. Zásada právního státu vyžaduje úřední vyhlášení, které umožní veřejnosti spolehlivě se seznámit s platným právem [11].

25. K podobnému výsledku by Soudní dvůr dospěl, kdyby použil rozsudek Hoechst v. Komise o oznamování rozhodnutí adresátům na zveřejňování právních aktů s obecnou působností. Podle uvedeného rozsudku platí pro vyhlášení právního aktu stejně jako u každé jiné podstatné formální náležitosti, že je vada buď tak závažná a zjevná, že vede k neexistenci napadeného aktu [12], nebo že představuje porušení podstatných formálních náležitostí, které může mít za důsledek prohlášení neplatnosti tohoto aktu [13]. Uvedený rozsudek je

8 — Rozsudky ze dne 12. července 1989, Friedrich Binder (161/88, Recueil, s. 2415, bod 19), a ze dne 26. listopadu 1998, Covita (C-370/96, Recueil, s. I-7711, bod 26). V rozsudku ze dne 15. května 1986, Oryzomyli Kavallas v. Komise (160/84, Recueil, s. 1633, body 15 a násl. a 19), však bylo připuštěno, že několik málo měsíců po přistoupení Řecka nemusely tamní orgány a hospodářské subjekty bezpodmínečně znát obsah Úředního věstníku. Na rozdíl od názoru polské vlády ze spisu z uvedeného řízení vyplývá, že dotyčný právní akt již byl v rozhodném okamžiku zveřejněn v řeckém Zvláštním vydání Úředního věstníku, podle údajů Komise již den před přistoupením Řecka.

9 — Stanovisko ze dne 9. února 1994, Faccini Dori (C-91/92, Recueil, s. I-3325, bod 64).

10 — Viz článek 82 německého Základního zákona a rozsudky Bundesverfassungsgericht ze dne 19. března 1958 (2 BvL 38/56, BVerfGE 7, 330 [337]), jakož i ze dne 8. července 1976 (1 BvL 19 a 20/75, 1 BvR 148/75, BVerfGE 42, 263 [283]).

11 — Rozsudek Bundesverfassungsgericht ze dne 22. února 1994, osmé rozhodnutí týkající se rozhlasu (1 BvL 30/88, BVerfGE 90, 60 [86]).

12 — Viz rozsudek ze dne 15. července 1994, Komise v. BASF a další (C-137/92 P, Recueil, s. I-2555, body 48 a násl.).

13 — Rozsudek ze dne 8. července 1999, Hoechst v. Komise (C-227/92 P, Recueil, s. I-4443, bod 72).

v rozporu se starším rozsudkem ICI v. Komise. Podle něj se nesrovnalosti při doručování nedotýkají samotného rozhodnutí, a nedotýkají se tedy ani jeho legality [14].

26. V projednávané věci se není třeba zabývat otázkou, kterým z obou rozsudků pro případ rozhodnutí v jednotlivém případě je třeba se řídit. Pokud by platnost právních aktů s obecnou působností měla být podmíněna bezvadným zveřejněním ve všech jazycích, byla by jejich účinnost každopádně nepřiměřeně ohrožena.

27. Podle článku 4 nařízení č. 1 musí Společenství tyto právní akty zveřejnit ve všech úředních jazycích. Oproti zveřejnění pouze v jednom jazyce tak vyvstává značně zvýšené riziko nesprávností. Tyto nesprávnosti by ani nebyly hned zjevné, jelikož většina uživatelů pracuje pouze se zněním v jejich vlastním jazyce.

28. Zřejmě nejdůležitějším příkladem takového rizika pro praxi jsou rozdíly mezi jazykovými zněními. Chyby při překladu původního znění mohou mít důsledky jak ve vztahu k tvorbě vůle orgánů Společenství, tak ve vztahu ke spolehlivosti zveřejnění.

29. Správně jsou však účastníci rozhodovacího procesu povinni zajistit soulad překladu, který je pro ně směrodatný, s ostatními zněními legislativního záměru. K tomu dochází zejména v Radě, kde se členské státy mohou podílet na dokončení překladů [15]. Důsledky plynoucí z rozdílů v překladech na tvorbu politické vůle proto zásadně neodůvodňují rušení právních aktů.

30. Nicméně ani důsledky plynoucí z rozdílů v překladech pro subjekty práv nezavdaly Soudnímu dvoru příčinu, aby rušil právní akty. V zájmu zajištění účinnosti práva Společenství naopak v ustálené judikatuře zdůraznil nutnost jednotného výkladu různých jazykových znění. V případě rozporů mezi zněními je třeba provést výklad

14 — Rozsudek ze dne 14. července 1972, Imperial Chemical Industries v. Komise (48/69, Recueil, s. 619, body 39/43).

15 — Tuto činnost provádí mimo jiné skupina právních a jazykových znalců, ve které jsou rovněž zastoupeny členské státy; viz např. pozvánku CM 2647/07 ze dne 27. 7. 2007, http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/07/cm02/cm02647.en07.pdf.

zejména podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž jsou tato znění součástí [16]. Z toho vyplývá, že určitým jazykovým zněním může být dána přednost před jinými jazykovými zněními [17].

31. Stejně tak Soudní dvůr nezpochybnil platnost dotčeného právního aktu ani v souvislosti s otázkami ohledně zveřejnění jako takového.

32. Existuje tak řada případů, ve kterých Soudní dvůr z ustanovení rozhodnutí Rady přidružení EHS-Turecko č. 1/80 ze dne 19. září 1980 o vývoji přidružení odvodil práva pro turecké pracovníky [18]. Toto rozhodnutí nebylo v Úředním věstníku zveřejněno. V tomto ohledu Soudní dvůr konstatoval, že neexistence zveřejnění sice může bránit stanovení povinností jednotlivci, nezbavuje jej však možnosti dovolávat se vůči orgánu práv, která jsou mu rozhodnutím přiznána [19]. Jelikož se tak jednotlivec může – přinejmenším vůči státu – dovolávat i nezveřejněných právních aktů Společenství, není zveřejnění podmínkou jejich platnosti.

33. Proto je třeba na druhou otázku odpovědět, že neexistencí vyhlášení nařízení v některých úředních jazycích není dotčena jeho platnost. Proto ani sama o sobě nezakládá povinnost soudu, před kterým je věc projednávána, položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku.

B – *Ke třetí předběžné otázce*

34. Ve světle odpovědi na druhou předběžnou otázku není nutné na třetí otázku odpovídat.

C – *K první předběžné otázce*

35. I když neexistencí vyhlášení nařízení v *Úředním věstníku Evropské unie* není

16 — Viz např. rozsudky ze dne 12. listopadu 1969, Stauder (29/69, Recueil, s. 419, bod 3), ze dne 23. listopadu 2006, ZVK (C-300/05, Sb. rozh. s. I-11169, bod 16), a ze dne 14. července 2007, Euro Tex (C-56/06, Sb. rozh. s. I-4859, bod 27).

17 — Viz rozsudky ze dne 3. března 1977, North Kerry Milk Products (80/76, Recueil, s. 425, bod 11), ze dne 17. října 1996, Lubella (C-64/95, Recueil, s. I-5105, bod 18), a ZVK (uvedený v poznámce pod čarou 16, bod 22).

18 — Viz z nedávné doby rozsudky ze dne 16. února 2006, Torun (C-502/04, Sb. rozh. s. I-1563), ze dne 26. října 2006, Güzeli (C-4/05, Sb. rozh. s. I-10279), a ze dne 18. července 2007, Derin (C-325/05, Sb. rozh. s. I-6495), jakož i mé stanovisko ze dne 18. července 2007, Payir a další (C-294/06, probíhající před Soudním dvorem).

19 — Rozsudek ze dne 20. září 1990, Sevince (C-192/89, Recueil, s. I-3461, bod 24).

dotčena jeho platnost, neznamená to, že by mohlo být uplatněno vůči jednotlivci. Jak již bylo v tomto smyslu naznačeno, zohledňoval Soudní dvůr v souvislosti se stanovením povinností jednotlivcům spíše myšlenku právní jistoty.

37. Bylo by možné si představit, že zveřejnění právního aktu v některých úředních jazycích již postačí k tomu, aby poskytlo dostatečnou možnost se s ním seznámit. Každopádně Soudní dvůr výslovně odmítl existenci obecné zásady práva Společenství, podle které by každý občan měl nárok na to, aby vše, co by se mohlo dotýkat jeho zájmů, muselo být za každých okolností vypracováno v jeho jazyce [23].

1. K použitelnosti vůči jednotlivci

36. V roce 1979 Soudní dvůr zdůraznil, že podle základní zásady právního řádu Společenství nemůže být vrchnostenský právní akt uplatňován vůči občanům před tím, než se s ním mohou seznámit [20]. V souladu s požadavkem právní jistoty totiž musí právní úprava dotčeným osobám umožnit, aby přesně zjistily rozsah povinností, které jim ukládá [21]. Tento požadavek právní jistoty se uplatní zvláště v případě právních předpisů, které mohou mít finanční důsledky [22].

38. Ve vztahu k právním předpisům s obecnou působností, které stanoví jednotlivci povinnosti, tj. v podstatě ve vztahu k nařízením, však Soudní dvůr správně odmítl omezení rovnosti jazyků. Konstatoval například, že jednotlivec musí znát obsah Úředního věstníku teprve tehdy, když je příslušné číslo v jeho jazyce skutečně dostupné [24].

39. Velmi obdobně konstatoval Soudní dvůr v rozsudcích k chráněným označením původu *„Prosciutto di Parma“* (parmská šunka) a *„Grana Padano“* (severoitalský velmi tvrdý sýr), že určité podmínky použití těchto označení nemohou být vůči hospodářským subjektům uplatněny, jelikož s nimi nebyly seznámeny prostřednictvím odpoví-

20 — Rozsudky ze dne 25. ledna 1979, Racke (98/78, Recueil, s. 69, bod 15) a Weingut Decker (99/78, Recueil, s. 101, bod 3).

21 — Rozsudky ze dne 15. prosince 1987, Dánsko v. Komise (348/85, Recueil, s. 5225, bod 19), ze dne 1. října 1998, Spojené království v. Komise (C-209/96, Recueil, s. I-5655, bod 35), ze dne 14. prosince 2000, Německo v. Komise (C-245/97, Recueil, s. I-11261, bod 72), a ze dne 20. května 2003, Ravil (C-469/00, Recueil, s. I-5053, bod 93), jakož i Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita (C-108/01, Recueil, s. I-5121, bod 89).

22 — Rozsudky ze dne 15. prosince 1987, Nizozemsko v. Komise (326/85, Recueil, s. 5091, bod 24), ze dne 16. března 2006, Emsland-Stärke (C-94/05, Sb. rozh. s. I-2619, bod 43), ze dne 26. října 2006, Koninklijke Coöperatie Cosun (C-248/04, Sb. rozh. s. I-10211, bod 79), a ze dne 21. června 2007, Stichting ROM-projecten (C-158/06, Sb. rozh. s. I-5103, bod 26).

23 — Rozsudek ze dne 9. září 2003, Kik v. OHIM (C-361/01 P, Recueil, s. I-8283, bod 82).

24 — Rozsudky Covita (uvedený v poznámce pod čarou 8, bod 27) a ze dne 8. listopadu 2001, Silos (C-228/99, Recueil, s. I-8401, bod 15), každý s odvoláním na rozsudek Racke (uvedený v poznámce pod čarou 20, bod 15), který se však výslovně nezabývá aspektem jednotlivého jazykového znění.

dajícího vyhlášení v rámci právní úpravy Společenství [25]. Soudní dvůr se neřídil návrhem generálního advokáta Albera [26], podle kterého stačí, že dotčené osoby mohou získat informace ohledně specifikace u Komise.

40. V uvedeném případě šlo o to, že příslušná označení pro krájenou šunku, strouhaný sýr, popř. balené výrobky mohou být užívána pouze tehdy, pokud byly tyto výrobky krájeny, strouhány nebo opatřeny obalem v oblasti výroby. Uvedené specifikace byly přinejmenším v případě *„Prosciutto di Parma"* dostupné pouze v italštině, a proto nemohly být uplatňovány vůči dotčeným hospodářským subjektům ve Spojeném království [27].

41. Jak právem zdůrazňuje Lotyšsko, byl by jiný závěr, totiž upuštění od vyhlášení v jazyce dotčené osoby, v rozporu s čl. 21 odst. 3 ES. Podle tohoto ustanovení musejí orgány a určité instituce v korespondenci s občany Unie používat jeden z jazyků uvedených v článku 314 ES [28]. Pokud ale musí v úředním jazyce, který si zvolí občan Unie, probíhat i nezávazná korespondence, tak tím spíše lze vůči němu uplatnit pouze povinnosti, které byly vyhlášeny v jeho úředním jazyce [29].

42. Závaznost pravidel, která byla vyhlášena pouze v jiných jazycích, by jej navíc – jak rovněž zdůrazňuje Lotyšsko – znevýhodnila ve srovnání s jinými občany Unie, kteří se mohou o svých povinnostech spolehlivě informovat ve svém vlastním jazyce. Právě toto znevýhodnění je vyloučeno podle čl. 58 první věty Aktu o přistoupení, který stanoví, že nová jazyková znění jsou závazná za stejných podmínek jako znění v jazycích starých členských států. S tím by bylo v rozporu, kdyby byla závaznost různých jazykových znění podmíněna rozdílnými požadavky ohledně jejich vyhlášení.

43. Z článku 2 druhé poloviny věty Aktu o přistoupení tak plyne, že nařízení Společenství mohou být vůči občanům v nových členských státech podle čl. 58 věty druhé

25 — Viz rozsudky uvedené v poznámce pod čarou 21, Prosciutto di Parma (body 95 a násl.), a Ravil (body 99 a násl.).

26 — Stanovisko ze dne 25. dubna 2002, Consorzio del Prosciutto di Parma a Salumificio S. Rita (C-108/01, Recueil 2003, s. I-5121, body 125 a násl.).

27 — Rozsudek Prosciutto di Parma (uvedený v poznámce pod čarou 21, bod 98).

28 — Rozsudek Kik v. OHIM (uvedený v poznámce pod čarou 23, bod 83).

29 — Viz rozsudek ze dne 15. července 1970, ACF Chemiefarma v. Komise (41/69, Recueil, s. 661, body 48 až 52).

Aktu o přistoupení v zásadě uplatňována teprve poté, co byla řádně vyhlášena v jejich příslušném úředním jazyce.

47. V některých vydáních Úředního věstníku se zřejmě dokonce objevilo „Oznámení čtenářům", které mimo jiné uvádělo, že zveřejnění na internetu nahrazuje zveřejnění ve smyslu článku 58 Aktu o přistoupení do doby, než vyjde Zvláštní vydání Úředního věstníku. Zejména byla uvedená věta v českém znění Úředního věstníku L 169 ze dne 1. května 2004 na internetu obsažena ještě dne 25. června 2007 [30].

2. K řádnému vyhlášení

44. Ve světle dosud provedeného rozboru je nyní třeba objasnit, zda byl čl. 199 odst. 1 nařízení č. 2454/93 včas řádně vyhlášen.

48. Uvedené oznámení však nemůže vést k tomu, aby byla taková forma zpřístupnění textů právních předpisů uznána jako řádné vyhlášení. Neexistuje pro to totiž žádný právní základ. V tomto ohledu se uvedené oznámení odlišuje od sdělení k možným důsledkům neoznámení státních podpor Komisi, na které se Soudní dvůr pravidelně odvolává [31], aby vyloučil požadavek ochrany legitimního očekávání příjemců podpor.

45. Řádné vyhlášení předpokládá podle čl. 58 druhé věty Aktu o přistoupení i podle čl. 254 odst. 1 první věty ES, popř. podle čl. 254 odst. 2 ES, zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*. K tomuto zveřejnění došlo v projednávaném případě ve formě Zvláštního vydání Úředního věstníku teprve dlouho po učinění celních prohlášení, na něž byla uvalena sankce. Proto neodůvodňuje uplatnění odpovídajících ustanovení vůči společnosti Skoma-Lux.

49. Již z toho důvodu nemůže i podle názoru Komise ani všech dalších zúčastněných být řádné vyhlášení nahrazeno zveřejněním na internetu.

46. Někteří zúčastnění, a zejména Komise však poukazují na to, že český překlad dotčeného právního aktu ověřený Radou a Komisí již byl před přistoupením České republiky dostupný na internetu, na bezplatných webových stránkách EUR-Lex Úřadu pro úřední tisky. Každá dotčená osoba tedy měla možnost informovat se o dotčené právní úpravě.

30 — Pro podrobnosti viz výše body 6 a násl.

31 — Rozsudky ze dne 20. září 1990, Komise v. Německo (C-5/89, Recueil, s. I-3437, body 14 a 15), ze dne 24. února 1987, Falck v. Komise (304/85, Recueil, s. 871, bod 158), ze dne 7. března 2002, Itálie v. Komise (C-310/99, Recueil, s. I-2289, bod 102), ze dne 1. dubna 2004, Komise v. Itálie (C-99/02, Recueil, s. I-3353, bod 19), a ze dne 29. dubna 2004, Itálie v. Komise (C-372/97, Recueil, s. I-3679, bod 110).

50. Komise krom toho poukazuje na „zveřejnění" všech platných nařízení sekundárního práva přeložených do češtiny v tištěné podobě ze dne 30. dubna 2004. Toto zveřejnění bylo zapsáno do rejstříku Úřadu a vyhlášeno v jeho prostorách.

51. Ani toto „zveřejnění" není řádným vyhlášením. Vzhledem k nedostatku odpovídajících odkazů v obvyklých prostředcích vyhlášení, tj. zejména v Úředním věstníku, nemusel nikdo počítat s tím, že k takovému „zveřejnění" došlo. Na základě tohoto způsobu vyhlášení nelze očekávat, že by se takové vydání vůbec veřejnosti doneslo.

52. Je tedy třeba určit, že Společenství řádně v českém jazyce nevyhlásilo čl. 199 odst. 1 nařízení č. 2454/93 před vyhlášením v českém Zvláštním vydání Úředního věstníku Evropské unie.

3. K významu vnitrostátní publikace

53. V žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jsou však zmíněny další formy publikace dotčených právních předpisů v českém jazyce, totiž zveřejnění tamním ministerstvem financí na internetu a zpřístupnění odpovídajících textů právních norem u celních orgánů. Je tedy otázkou, zda mohlo tímto způsobem v České republice podle vnitrostátního práva dojít k řádné publikaci právních předpisů Společenství.

54. Uznání vnitrostátní publikace práva Společenství – zejména přímo použitelných nařízení – jako řádného vyhlášení by mohlo být špatně pochopeno. Nesmí vzniknout nepatřičný dojem, že tyto právní předpisy vyžadují převzetí do vnitrostátního právního řádu [32]. Přímá použitelnost nařízení Společenství naopak právě žádná opatření k provedení do vnitrostátního práva nepředpokládá [33], zejména ani žádné vyhlašování členskými státy.

55. Soudní dvůr nicméně uznal, že za určitých okolností mohou být užitečné odkazy na přímo použitelné předpisy práva Společenství [34]. Dokonce mohou být určité body nařízení Společenství zopakovány

32 — Viz rozsudky ze dne 7. února 1973, Komise v. Itálie (39/72, Recueil, s. 101, bod 17), ze dne 28. března 1985, Komise v. Itálie (272/83, Recueil, s. 1057, bod 26), a ze dne 24. června 2004, Handlbauer (C-278/02, Sb. rozh. s. I-6171, bod 25).

33 — Rozsudky ze dne 10. října 1973, Variola (34/73, Recueil, s. 981, bod 10), a ze dne 2. února 1977, Amsterdam Bulb (50/76, Recueil, s. 137, bod 4).

34 — Rozsudek ze dne 7. listopadu 1972, Cobelex (20/72, Recueil, s. 1055, bod 20).

v zájmu vnitřní souvislosti prováděcích ustanovení a jejich srozumitelnosti pro adresáty [35].

56. Obdobné by platilo v souvislosti s vnitrostátní publikací, dokud nedošlo k řádnému vyhlášení v dotyčném úředním jazyce v rámci Společenství. Taková publikace by přímé použitelnosti nařízení spíše pomohla, než ji ohrozila.

57. Že je to možné, ukazuje rozsudek ke chráněnému označení původu *„Grana Padano"*. Soudní dvůr poskytl vnitrostátnímu soudu možnost, aby vůči hospodářským subjektům dotčenou právní úpravu uplatnil, pokud byla řádně publikována v rámci dřívější vnitrostátní právní úpravy [36].

58. Zda mohou mít výše uvedené formy publikace takový účinek, je především otázkou českého práva, kterou musí posoudit předkládající soud. Měřítkem práva Společenství je přitom především zásada ekvivalence nebo rovnocennosti a zásada efektivity [37]. Podle zásady rovnocennosti musí podpůrná vnitrostátní publikace ustanovení práva Společenství zajistit právní jistotu přinejmenším do té míry jako u vyhlášení vnitrostátního práva v dotyčném členském státě. Zároveň by bylo neslučitelné se zásadou efektivity, pokud by vnitrostátní publikace ustanovení práva Společenství zajišťovala právní jistotu méně než vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

4. K obecnému použití *acquis communautaire* před řádným vyhlášením

59. Vzhledem k neexistenci řádného vyhlášení na úrovni Společenství vyvstává dále otázka, zda by v projednávané věci byla odůvodněná výjimka ze zásady, podle které může být vůči jednotlivci uplatněna pouze právní úprava, která byla řádně vyhlášena v jeho jazyce.

60. Zásada právní jistoty sice obecně brání tomu, aby byl počátek „časové působnosti" (lépe: použitelnosti *ratione temporis*) právního aktu Společenství stanoven tak, že by

35 — Rozsudek ze dne 28. března 1985 (uvedený v poznámce pod čarou 32, bod 27).

36 — Rozsudek Ravil (uvedený v poznámce pod čarou 21, bod 103).

37 — Viz např. rozsudky ze dne 7. ledna 2004, Wells (C-201/02, Recueil, s. I-723, bod 67), ze dne 26. října 2006, Mostaza Claro (C-168/05, Sb. rozh. s. I-10421, bod 24), ze dne 13. března 2007, Unibet (C-432/05, Sb. rozh. s. I-2271, bod 43), a ze dne 7. června 2007, Van der Weerd a další (C-222/05, Sb. rozh. s. I-4233, bod 28).

předcházel jeho vyhlášení. Ve výjimečných případech tomu však může být jinak, pokud to zaprvé vyžaduje sledovaný cíl a pokud je zadruhé náležitě respektováno legitimní očekávání dotčených osob [38].

61. Taková výjimka by mohla být vyjádřena ve výše zmíněném oznámení čtenářům [39], které přinejmenším v některých jazykových zněních uvádělo, že zveřejnění na internetu přechodně představuje zveřejnění ve smyslu článku 58 Aktu o přistoupení. Cílem výjimky by bylo zajistit použitelnost *acquis communautaire* v nových členských státech již před řádným vyhlášením. Legitimní očekávání dotčených osob by bylo chráněno zveřejněním textů na internetu.

62. Proti tomu je však třeba namítnout, že pouhé oznámení, z jehož znění, které je v současnosti přístupné, není ani jasné, kdo jej vypracoval, nemůže zavést žádnou výjimku z obecného pravidla, jaké bylo v projednávané věci přijato v článcích 2 a 58 Aktu o přistoupení. Již z tohoto důvodu je proto výjimka vyloučena.

63. I kdyby však zákonodárce stanovil výjimku ze zákazu zpětné účinnosti, nebyly by podmínky pro tuto výjimku v projednávané věci splněny.

64. Řádné vyhlášení veškerého *acquis communautaire* v devíti nových úředních jazycích je zajisté zvláštní výzvou. Proto může v této situaci zájem na zajištění účinnosti práva Společenství v praxi odůvodnit ústupky v souvislosti s formou vyhlášení [40].

65. Na rozdíl od toho, co tvrdí zejména Estonsko a Komise, však zveřejnění na internetu v podobě, ve které bylo skutečně provedeno, nechrání legitimní očekávání dotčených osob. Tato forma zveřejnění sice nabízí hospodářskému subjektu, který používá moderní prostředky komunikace, čistě prakticky jistě stejné nebo dokonce lepší možnosti seznámit se s příslušnými právními předpisy jako zveřejnění v Úředním věstníku. Existovala však řada nedostatků, které v projednávaném případě brání uznání takového zveřejnění jako spolehlivého.

38 — Rozsudky Racke (uvedený v poznámce pod čarou 20, bod 20), ze dne 11. července 1991, Crispoltoni (C-368/89, Recueil, s. I-3695, bod 17), ze dne 29. dubna 2004, Gemeente Leusden a Holin Groep (C-487/01 a C-7/02, Recueil, s. I-5337, bod 59), jakož i ze dne 26. dubna 2005, „Goed Wonen" (C-376/02, Sb. rozh. s. I-3445, bod 33).

39 — Viz výše body 6 a násl.

40 — Ani zveřejnění ve Zvláštním vydání Úředního věstníku nemusí mít stejnou hodnotu jako zveřejnění v normálním Úředním věstníku. Ze Zvláštního vydání nelze například zjistit, kdy byl daný svazek zveřejněn, tj. odkdy byl skutečně dostupný.

66. Zveřejnění na internetu může zajistit srovnatelnou míru spolehlivosti zveřejnění jako v případě tištěné podoby pouze tehdy, pokud dodatečná opatření zabezpečují trvalost a pravost zveřejnění [41]. Musí existovat možnost – stejně jako u znění v tištěné podobě – v budoucnosti pracovat s původním zveřejněným zněním, aby bylo možno zjistit, která pravidla byla skutečně vyhlášena. Proto musí být zejména následné změny zveřejněny samostatně v podobě *oprav*. Rovněž musí být vyloučeny zásahy neoprávněných osob, aby nebyly jako závazné zveřejněny nesprávné texty.

67. Výše uvedené „oznámení čtenářům" ukazuje [42], že v případě celkové nabídky stránek EUR-Lex – případně nejen u předběžného zveřejnění *acquis communautaire* v jazycích nových členských států – takové záruky chybí. Oznámení bylo zveřejněno ve všech úředních jazycích v několika vydáních *Úředního věstníku Evropské unie*. Tato vydání jsou na stránkách EUR-Lex poskytována ve formě dokumentů PDF, které svou podobou odpovídají tištěné podobě Úředního věstníku. Na základě tohoto optického dojmu by proto bylo možné očekávat, že přinejmenším toto zveřejnění na internetu je obdobně spolehlivé jako sám Úřední věstník.

68. Tento dojem spolehlivosti však klame. V současnosti není patrné, kdo je autorem uvedeného oznámení, ačkoliv přinejmenším české znění Úředního věstníku na internetu dne 25. června 2007 uvedený dokument označovalo ještě jako oznámení Komise. Rovněž se tam ještě nalézala v současnosti chybějící věta, že zveřejnění na internetu představuje zveřejnění ve smyslu článku 58 Aktu o přistoupení. Odkazy na změnu dokumentu chybí. Sama změna v českém znění byla objevena náhodně. Jen na základě odborného článku se lze domnívat, že bylo možná dotčeno rovněž zveřejnění jiných jazykových znění na internetu [43]. Za takových podmínek nepředstavuje vyhlášení na internetu v žádném případě dostatečně spolehlivý pramen.

69. Krom toho je třeba poukázat na praktické problémy s přístupem k vyhlášení *acquis communautaire* v nových úředních jazycích na internetu. Uvedená internetová adresa [44] vedla na stránku v angličtině, na které bylo dále možné zvolit mimo jiné odkaz „Czech". Stránka, která se následně objevila, ukázala první úroveň systematického seznamu právních předpisů Společenství v angličtině, ze které bylo možné dospět ke znázornění všech úrovní uvedeného seznamu v rámci jednotlivých kapitol, které byly rovněž dostupné pouze v angličtině.

41 — Viz Bobek (uvedeno v poznámce pod čarou 5, s. 12).

42 — Viz výše, body 6 a násl.

43 — Viz Bobek (uvedeno v poznámce pod čarou 5).

44 — http://europa.eu.int/eur-lex/fr/accession.html, navštívená dne 25. června 2007. Tato stránka již v současnosti zřejmě není přístupná.

Teprve odtud bylo možné dosáhnout úrovně systematického seznamu, ve kterém byly uvedeny právní akty se svými českými názvy. Hledaný právní akt tam však bylo možné nalézt pouze tehdy, pokud byla zvolena správná podkapitola. Proto se zdá být spíše nepravděpodobné, že by český uživatel bez znalosti angličtiny hledaný právní akt v této džungli našel [45].

70. Pokud naproti tomu uvedený uživatel měl znalosti angličtiny, pak se mohl seznámit s „důležitým právním upozorněním", jehož znění následovalo v češtině, které bylo rovněž připojeno k předběžnému vyhlášení *acquis communautaire* stejně jako ke všem ostatním stránkám EUR-Lex:

„Upozorňujeme Vás, že nezaručujeme, že dokument dostupný prostřednictvím webových stránek přesně odpovídá oficiálně přijatému textu. Za autentické znění právních předpisů Evropské unie se považuje pouze znění zveřejněné v tištěné podobě *Úředního věstníku Evropské unie.*" [46]

71. Zveřejnění na stránkách EUR-Lex, na něž se odkazuje v „oznámení čtenářům", proto ani nebylo spolehlivé, ani se za takto spolehlivé vůbec nevydávalo, a krom toho je bez znalostí angličtiny sotva přístupné. V takovém případě lze sotva po dotčených osobách požadovat, aby se řídily zde uvedenými texty.

72. Tomuto závěru nebrání skutečnost, že mnozí, dokonce možná téměř všichni uživatelé, využívají nabídku stránek EUR-Lex, aby se informovali o právu Společenství. Tato informace je totiž zpravidla jištěna skutečností, že v případě pochybností může uživatel použít spolehlivý pramen informací v podobě Úředního věstníku v tištěné podobě k tomu, aby ověřil obsah stránek EUR-Lex. V případě přistoupení však před tím, než byla příslušná právní úprava zveřejněna ve Zvláštním vydání Úředního věstníku, taková možnost u nových jazyků chyběla.

73. Legitimní očekávání se nemůže opírat ani o Komisí zmíněné zveřejnění všech platných nařízení sekundárního práva přeložených do češtiny v tištěné podobě ze dne 30. dubna 2004. Bylo by sice možné si představit, že by toto vydání v tištěné podobě vystavené u Úřadu pro úřední tisky bylo uznáno jako autentické dokumenty, které by uvedené zveřejnění na internetu jistily stejně jako Úřední věstník v tištěné podobě. To by však předpokládalo, že by veřejnosti, zejména uživatelům zveřejnění na internetu, byla oznámena existence tohoto vydání v tištěné podobě a jeho funkce jako spolehlivého pramene. K tomu nebylo nic předneseno.

45 — Zde je namístě uvést, že v souvislosti se srovnatelným zveřejněním *acquis communautaire* v bulharštině a rumunštině byla tato omezení přístupu odstraněna. Sice zřejmě chybí odpovídající oznámení čtenářům, přesto je ale v těchto jazycích přístupné předběžné zveřejnění na internetu prostřednictvím úvodní stránky EUR-Lex a rovněž bylo přeloženo rozdělení do oblastí platného práva Společenství.

46 — http://europa.eu/geninfo/legal_notices_cs.htm#disclaimer.

74. Je tudíž třeba určit, že není upravena výjimka z požadavku řádného vyhlášení. Mimoto by skutečně provedené formy zveřejnění *acquis communautaire* před zveřejněním Zvláštního vydání Úředního věstníku nesplňovaly požadavky na takovou výjimku.

5. Ke zvláštním okolnostem konkrétního případu

75. Vlády Estonska a Polska, jakož i Komise, přesto považují za možné uplatnit vůči občanům Unie právní předpisy, které nebyly řádně vyhlášeny, pokud tito občané Unie tyto právní předpisy na základě zvláštních okolností konkrétního případu skutečně znali.

76. Kromě dosud zmíněných forem zveřejnění na internetu poukazují především na to, že společnost Skoma-Lux již dlouho podniká v oblasti dovozu zboží. Proto je třeba předpokládat, že jí byly právní důsledky přistoupení České republiky k Evropské unii známy. Rovněž je třeba přezkoumat, zda se společnost Skoma-Lux mohla seznámit s jinými – řádně vyhlášenými – jazykovými zněními příslušné právní úpravy. V každém případě jsou si všechny hospodářské subjekty vědomy povinnosti dotčené v projednávané věci, totiž povinnosti odevzdat bezvadné celní prohlášení.

77. V tomto ohledu není odkaz na ostatní jazyková znění přesvědčivý, jelikož takový odkaz byl zamítnut již v rozsudcích „*Prosciutto di Parma*“ a „*Grana Padano*“ [47].

78. Naproti tomu by bylo možné o uvedené dva rozsudky nepřímo opřít zejména posledně uvedený argument Komise. Soudní dvůr v nich výslovně zdůraznil, že se právní ochrana zaručená chráněným označením původu obvykle nevztahuje na postupy, jako je krájení na plátky, strouhání nebo balení výrobku [48]. Z toho by bylo možné a *contrario* vyvodit závěr, že povinnosti, které jsou všeobecně obvyklé a které musejí hospodářské subjekty znát, každopádně lze vůči nim výjimečně uplatnit i nezávisle na tom, zda byly řádně vyhlášeny.

79. Ve srovnání s oběma výše uvedenými případy však existuje závažný rozdíl. Označení původu totiž v zásadě bezpochyby

47 — Viz rozsudky uvedené v poznámce pod čarou 21, Prosciutto di Parma (body 95 a násl.), a Ravil (body 99 a násl.).

48 — Viz rozsudky uvedené v poznámce pod čarou 21, Prosciutto di Parma, bod 94, a Ravil, bod 98.

podléhala účinné ochraně práva Společenství. Nejasný byl samotný rozsah této ochrany, jelikož její rozšíření na zmíněné postupy nebylo řádně vyhlášeno. Pokud by se však rozumělo samo sebou, že mají být tyto postupy chráněny, nebylo by tohoto vyhlášení třeba. V projednávaném případě naproti tomu neexistuje ani řádně vyhlášená základní povinnost.

80. Mimoto je třeba poukázat na to, že čl. 199 odst. 1 nařízení č. 2454/93 nejen požaduje správné údaje, nýbrž rovněž zakládá povinnost ohledně pravosti přiložených dokladů a dodržení *všech* povinností v souvislosti s propuštěním zboží do daného celního režimu. Skutečnost, že hospodářský subjekt musí bez dalšího počítat s tím, že bude sám odpovídat za pravost dokladů [49], i když ji sám nemůže posoudit, není zřejmá. Každopádně se bez řádného vyhlášení zdá být vyloučeno, že by mohl spolehlivě znát všechny povinnosti vyplývající z práva Společenství v souvislosti s propuštěním zboží do daného celního režimu a že by se mohl odpovídajícím způsobem zavázat.

81. Vzhledem k výše uvedenému je přesvědčivé stanovisko Lotyšska, Švédska, Slovenska a České republiky. Odmítají posuzování v jednotlivém případě, jelikož použitelnost zákonných ustanovení v zásadě nesmí být podmiňována nespecifikovanými okolnostmi jednotlivého případu. Použití práva by tak totiž bylo naprosto nepředvídatelné. Zejména by jednotlivec již nemohl zjistit, kdy by bylo možné vůči němu uplatnit určitou právní úpravu a kdy nikoliv. Nemohla by tak být nadále zajištěna právní jistota.

82. Avšak i orgány by stály před úkolem, který lze sotva zvládnout. Místo aby mohly v souladu s tím, co je stanoveno, a způsobem, který odpovídá jejich kapacitě, pracovat s jasnými právními předpisy, musely by dodatečně v každém jednotlivém případě přezkoumávat, zda a v jaké míře lze vůči dotčené osobě na základě okolností konkrétního případu uplatnit předpisy práva Společenství, které dosud nebyly řádně vyhlášeny v jejím úředním jazyce. Tato dodatečná zátěž je zvlášť významná právě po přistoupení, jelikož příslušné orgány nového členského státu v té době stojí díky právním předpisům, které jsou pro ně nové, před velkými výzvami [50].

83. Jinak je možná třeba posoudit skutkový stav, pokud se občané Unie dovolávají pro ně příznivých ustanovení, ale v téže souvislosti odmítají uplatnění pro ně nepříznivých

49 — Viz rozsudky ze dne 14. května 1996, Faroe Seafood a další (C-153/94 a C-204/94, Recueil, s. I-2465, bod 115) a ze dne 17. července 1997, Pascoal & Filhos (C-97/95, Recueil, s. I-4209, bod 57).

50 — To ukazuje rozsudek Oryzomyli Kavallas v. Komise (uvedený v poznámce pod čarou 8) k přistoupení Řecka.

ustanovení. Pro tento názor hovoří nedávno vydaný rozsudek Stichting ROM-projecten [51]. V uvedeném případě Soudní dvůr odmítl vůči jednotlivému příjemci pomoci Společenství uplatnit právní předpisy, které mu nebyly oznámeny, rozhodl tak ale s výhradou dobré víry [52]. V uvedeném případě se jednalo o podmínky poskytnutí pomoci, které byly oznámeny pouze dotyčnému členskému státu, nikoli však příjemci pomoci. Tento přístup přichází v úvahu zejména v rámci správy plnění, která se vztahují k několika málo záměrům.

84. V projednávané věci však není patrné, na jakém základě by se společnost Skoma-Lux mohla dovolávat pro ni příznivých ustanovení. Naopak se jedná o povinnosti, které vznikají nezávisle na plněních poskytovaných státem a ve velkém množství případů.

85. Nejsou tedy patrné žádné okolnosti jednotlivého případu, které by dovolily vůči společnosti Skoma-Lux dotčená ustanovení práva Společenství uplatnit.

6. Předběžné závěry

86. Z článku 2 druhé poloviny věty Aktu o přistoupení plyne, že čl. 199 odst. 1 nařízení č. 2454/93, kterým se provádí nařízení č. 2913/92, může být vůči občanům v nových členských státech podle čl. 58 druhé věty Aktu o přistoupení uplatňován teprve poté, co byl řádně vyhlášen v jejich příslušném úředním jazyce.

V – K omezení účinku rozsudku

87. Vlády Lotyšska, Polska, Slovenska a České republiky navrhují, aby byl účinek rozsudku omezen na budoucí případy. Až na Slovensko, ale navrhují zpětně účinnou výjimku pro již zahájená řízení.

88. Podle ustálené judikatury výklad ustanovení práva Společenství, který učiní Soudní dvůr při výkonu své pravomoci, kterou mu přiznává článek 234 ES, objasňuje a upřesňuje význam a dosah tohoto ustanovení tak, jak musí být nebo mělo být chápáno a používáno od okamžiku jeho vstupu v platnost. Z toho vyplývá, že takto vyložené ustanovení může a musí být soudem použito i na právní vztahy vzniklé před vydáním rozsudku, jímž je rozhodnuto o žádosti

51 — Uvedený v poznámce pod čarou 22.

52 — Uvedený v poznámce pod čarou 22, bod 31.

o výklad, pokud jsou splněny ostatní podmínky pro předložení sporu týkajícího se použití uvedeného ustanovení příslušným soudům [53].

89. Pro dotčené osoby tak v zásadě existuje možnost dovolávat se výkladu, který Soudní dvůr k ustanovení podal, za účelem zpochybnění právních vztahů založených již dříve v dobré víře. Jen výjimečně může Soudní dvůr tuto možnost omezit na základě zásady právní jistoty, která je obecnou zásadou práva Společenství. Takové omezení je přípustné pouze tehdy, pokud jsou splněna dvě základní kritéria, totiž dobrá víra dotčených osob a riziko závažných obtíží [54].

90. Soudní dvůr považoval tato kritéria za splněná, když existovalo riziko závažných hospodářských důsledků přičitatelných zejména vysokému množství právních vztahů, které byly založeny v dobré víře na základě právního předpisu, o kterém se předpokládalo, že je účinný. Krom toho vedla v daných případech objektivní a značná nejistota ohledně dosahu předpisů práva Společenství jednotlivce i vnitrostátní orgány k tomu, že jednali způsobem, který nebyl slučitelný s právem Společenství. K této nejistotě přispělo za daných okolností právě jednání jiných členských států nebo Komise [55].

91. Lotyšsko, Polsko a Česká republika se dovolávají případných závažných finančních důsledků neomezeného použití navrhovaného řešení a dobré víry dotyčných členských států.

92. Možnost závažných finančních důsledků je zjevná. Během období trvajícího několik měsíců nemohly být vůči jednotlivcům ve většině nových členských států uplatňovány povinnosti stanovené bezprostředně právem Společenství. Pokud mohou být ještě soudně napadena odpovídající rozhodnutí a jednání, mohou se dotčené osoby uvedené okolnosti dovolávat. Není možno vyloučit, že jsou tímto ve větším rozsahu dotčeny celní pohledávky, celněprávní pokuty nebo jiné poplatky.

53 — Rozsudky ze dne 2. února 1988, Blaizot (24/86, Recueil, s. 379, bod 27), ze dne 15. prosince 1995, Bosman (C-415/93, Recueil, s. I-4921, bod 141), ze dne 3. října 2002, Barreira Pérez (C-347/00, Recueil, s. I-8191, bod 44), ze dne 17. února 2005, Linneweber a Akritidis (C-453/02 a C-462/02, Sb. rozh. s. I-1131, bod 41), a ze dne 10. ledna 2006, Skov a Bilka (C-402/03, Sb. rozh. s. I-199, bod 50).

54 — Rozsudky ze dne 28. září 1994, Vroege (C-57/93, Recueil, s. I-4541, bod 21), ze dne 23. května 2000, Buchner a další (C-104/98, Recueil, s. I-3625, bod 39), ze dne 12. října 2000, Cooke (C-372/98, Recueil, s. I-8683, bod 42), Linneweber a Akritidis (uvedený v poznámce pod čarou 53, bod 42) a Skov a Bilka (uvedený v poznámce pod čarou 53, bod 51).

55 — Rozsudek ze dne 13. února 1996, Bautiaa a Société française maritime (C-197/94 a C-252/94, Recueil, s. I-505, bod 48), odkazující na rozsudek ze dne 16. července 1992 ve věci Legros a další (C-163/90, Recueil, s. I-4625, body 30 a násl.).

93. V řízení v projednávané věci není třeba, aby Soudní dvůr vyjasnil, komu by příslušela odpovědnost za tyto důsledky, a kdo by ji tedy musel nést, ať již Společenství, či nové členské státy. Pokud by taková otázka měla být v budoucnosti přezkoumána, bylo by třeba zajisté zohlednit skutečnost, že – jak uvádí vícero zúčastněných členských států – články 2 a 58 Aktu o přistoupení přivádí nové členské státy do obtížné situace. Pro ně je *acquis communautaire* závazné, a musí jej tedy uskutečňovat. Vůči svým občanům jej naproti tomu mohou uplatňovat teprve poté, co bylo řádně vyhlášeno. Vyhlášení je však úlohou Společenství. Z toho vyplývá, že *prima facie* nese odpovědnost Společenství [56].

94. Podle ustálené judikatury však platí, že finanční důsledky, které vyplývají pro členský stát z rozsudku vydaného v řízení o předběžné otázce, neodůvodňují samy o sobě omezení časových účinků tohoto rozsudku [57]. Totéž musí platit, pokud finanční důsledky nese Společenství.

95. Krom toho je sporné, zda lze mít v projednávané věci za to, že subjekty dotčené těmito důsledky, tj. členské státy a Společenství, jednaly v dobré víře. Komise a zúčastněné členské státy na základě stávající judikatury správně shodně uvádí, že povinnosti vyplývající z *acquis communautaire* mohly být vůči dotčeným osobám v nových členských státech uplatňovány v zásadě teprve poté, co byla příslušná ustanovení zveřejněna ve Zvláštním vydání Úředního věstníku.

96. Rozdíly existují pouze do té míry, že je částečně – jak zvláště zdůrazňují vlády Polska a Estonska – zastáván názor, že zejména díky zveřejnění na internetu a podle okolností jednotlivého případu by přesto mohly být vůči občanu uplatňovány určité povinnosti. Takové uplatňování ve výjimečných případech však sotva může zakládat dobrou víru v použitelnost povinností před tím, než je vydáno Zvláštní vydání Úředního věstníku.

97. V řízení v projednávané věci nebylo předneseno nic, na základě čeho by bylo možné se domnívat, že existovala dobrá víra ve včasné zveřejnění *acquis communautaire*. Je sice třeba uznat, že toto zveřejnění bylo velikou výzvou, ale z této skutečnosti přece měly být od počátku vyvozeny důsledky, jako například větší snaha o včasné zveřejnění

56 — Viz v souvislosti s opomenutím státu, rozsudek Stichting ROM-projecten (uvedený v poznámce pod čarou 22, bod 33).

57 — Rozsudky ze dne 20. září 2001, Grzelczyk (C-184/99, Recueil, s. I-6193, bod 52), ze dne 15. března 2005, Bidar (C-209/03, Sb. rozh. s. I-2119, bod 68), a ze dne 18. ledna 2007, Brzeziński (C-313/05, Sb. rozh. s. I-513, bod 58).

nebo odpovídající přechodná právní úprava v Aktu o přistoupení, např. při použití spolehlivé formy zveřejnění na internetu.

98. Soudní dvůr by proto neměl v projednávané věci omezovat účinek rozsudku.

VI – Závěry

99. Navrhuji proto Soudnímu dvoru, aby na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce odpověděl následovně:

1) Z článku 2 druhé poloviny věty a čl. 58 druhé věty Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie, plyne, že čl. 199 odst. 1 nařízení (EHS) č. 2454/93, kterým se provádí nařízení (EHS) č. 2913/92, může být vůči občanům v těchto nových členských státech za podmínek uvedených v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce uplatňován teprve poté, co byl řádně vyhlášen v jejich příslušném úředním jazyce.

2) Neexistencí řádného vyhlášení nařízení v určitých úředních jazycích není dotčena jeho platnost. Proto ani sama o sobě nezakládá povinnost soudu, před kterým je věc projednávána, položit Soudnímu dvoru předběžnou otázku.